

ኩቲብ ወጋሕታ ሓርነት ይቀላቅል አሎ

ህዝቢ ኤርትራ ብመንፈሳውን ባዕሉ ብዘቆሞን ሞራላውን ማሕበራውን ሕጊ እናተመርሐ፡ ብረት ዝግጠቐ ወተሃደራት ከየድለይዎ ብሰላምን ብዘይኳሕ-ገልጠምን ህይወቱ ዘመሓድር ምንባሩ ዓለም ብምልኡ ዝመስከረሉን ዘድነቕን ክቡር ህዝቢ ኢዩ። እዚ ህዝብዚ ብጽጋብ ዘይብዳዕ፣ አንፈቱ ዘይስሕት፣ ብስእነት ዘይጭነቕን ጉልባቡ ዘይቀልዕን ተሓጋጊዙ ዝነብር ዕጉስን ተጻዋርን፡ ዘረባ ሓደ ሰሚዑ ዘይፈርድ፣ ንሓሶትን ጠቕነን ዕድል ዘይህብ፣ ንስርቅን ጥልመትን ብግልጺ ዝቃወምን ዝግስጽን፡ ክህብ እንተዘይኮይኑ ዘይናቱ ዘይደሊ ውርዝነት ዝመለለይኡ ለዋህ ህዝቢ እዩ።

ገለ ካብ መዐቀኒ ብልጫታቱ ንምጥቃስ፡

1. መራሕቱ ቁጽሊ ብምውዳቕ ካብ ምምራጽ ሓሊፉ ክሳብ ሓላው ሕዛእቱ ውን ብሓባር መኪሩን ተላዚቡን ዝመርጽን።
2. ኣብ ትሕቲ ባዕዳውያን ገዛእቲ ውን እናሃለወ ባዕሉ ብዘቆሞ ሕጊ እንዳባ እናተመርሐ ብቕሳነት ዝነብርን።
3. ዓቕሙ ደሪትዎን ምቹእ ዕድል ክሳብ ዝረክብ ዝተዓገሰ'ምበር ዘይተምበርከኸን ዘይተጸዕደን።
4. ይኣክል ኣብ ዝበለሉ ህምት ብሓባር ቁሪጹ ዝተላዕለን ተቓሊሱ ኣክሊል ዓወት ዝደፍኡን መምህር እምበር ተመሃራይ ዲሞክራሲ ክኸውን ዘይግብኦ ህዝቢ ምዃኑ እዩ።

ካብዚ ስነ-መገታዊ ዕግበትዚ ነቕሉ ድማ ኢዩ ነቲ ብኹሉ መምዘኒ ክመርሐ ብቕዓትን ዓቕምን ዘይነበሮ መስፍናዊ ስርዓት ሃጺይ ሃይለስላሴን ስዒቡ ዝመጸ ወታሃደራዊ መንግስትን ፈንፊኑ ባዕሉ ዝውንናን ብስርዓተ ዲሞክራሲ ዘመሓድራን ሃገሩ ነጻ ንምውጻእ ተቓሊሱ ዝተዓወተ። እዚ ከቢድ ዋጋ ከፊሉ፡ ጸልማት መግዛእቲ ቀንጢጡ ብርሃን ናጽነት ዘበረቐ ዕዉት ህዝቢ ኣብ ናጽነቱ ሓጉሱ ብዝገልጽ ደረጃን ኣገባብን ክጽንብሎን ከኸብሮን ክስዕስዓሉን ክድብለሉን ንቡርን ቅቡልን እዩ።

ይኹን እምበር፡ ብኸቱር ሓጉስን ፈንጠዝያን መኣዝንካ ብምስሓት እናሓደረ ዘጣዕሰካ ካብ ምዃን ሓሊፉ ዳግማይ ዋጋ ዘኸፍል ደረጃ ክሳብ ዝበጽሕ ክትድቅስን ክትዛነን ግን፡ ዝተዋህበ ምክንያት ወይ ምስምስ ይወሃቦ ተቐባልነት ክህልዎ ኣይክእልን እዩ። ብርግጽ ምእንቲዛ ዝፈትዎ ሃገሩን ክቡር ህዝባን ክብል ዝተፈጸመ ጅግንነትን ዝተኸፍለ መስዋእትን ብጽንዓት ዝተሰግረ መስናኽልን ርእዩ፤ ኣብ ሰውራኡን መራሕቱን እምነት ከሕድር ነቲ ዝተሓልፈ ጽንኩር ህምት ዝግብኦ ምስክርነት ምሃብን ሓቂ ምምስካር እዩ። ይኹንእምበር፡ ንሳጥናኤል ኢሰያስ ካብ ናይ ሰብ እምነት ናብ ኣምላኻዊ ኣምልኻ ምስግጋር ደረቱ ዝሰሓተ ጌጋ ምንባሩ፡ እዚ ሎሚ ሃገርናን ህዝብናን ዝርከብዎ ዘለዉ ኩነታት ባዕሉ ዝምስክሮ ሓቂ እዩ።

እዚ “ማሕለኻ ዘይብሉ ጸባ ድፉእ ብሕጊ ዘይምሓደር ህዝቢ ጥፉእ”፡ „ምናልባት ነብሪ ኣብ ኦም ደይቡ ከጸንሓካስ፡ ምሳር ተማላእ“ ዝብሉ ናይ መጠንቀቕታ ኣስተምህሮአዊ ምስላታት ሓዲጉ፣ ነታ „ትኣምኖ ልኢኽካስ እንታይ ተረፈኒ ኣይትበል” እትብል ምስላ ምውሳዕ፡ ንባህሪ ጉሒላ ኢሰያስ ብልክዕ ዘይምፍላጡ ዘጋጠመ ሓደጋ እዩ ክበሃል ምተኻእለ። እቲ ቦቶም ተሰኪመዎ ዝኣተዉ ጀጋኑ ኣባላት ሰራዊት ህግሓኤ ብ1993 ኣድማ ክገብሩ፡ ሰነድ ሰውራና ዝኹኑ ጀጋኑ ኣካለ-ስንኩላን ክቕንጹሉ፡ ሕድሪ ተቐቢሎም ክሃንጹን ክመርሑን ዝኻእሉ መንእሰያት ጎደና ምዕባለ ዝኾነት እንኮ ዩኒቨርሲቲ ዓጽዩ ተመሃሮ ክኣስር፡ ኣብ ሞትን ስነ-ኣእሙራዊ ሓደጋን ከውድቕ፡ ህጻናት ኣብ ትሕቲ ወለዶም ከይዓብዩ ሓሓፊሱ ኣብ ሳዋ ወሲዱ ባህልን ያታን ወለዶም ከይፈልጡ ክገብርን፡ ኣብ ፈቕዶ ውግእ ጠቢሱ ከጽንትን፡ መሰረት እምነትን ስነ ምግባራዊ ሕግን ባህልን ዝኾነ ሃይማኖታትና ክዘርግን፡ ላዕለዎት መራሕቲ ክኣስርን፡ ሃገር ብዘይቅዋም ንጥፍኣት ክመርሕን፡ ብኣሽሓት ዝቕጹጹ ሃገራዊያን ብዘይብይን ንመዋእል ኣብ ማእሰርቲ ከብልን፡ ዘዝወለድካዮም ከም ደቂ ዛግራ ፋሕብትን ከእትወሎም ዓገብ ዘይምባል ግን፡ ህይወት ሰብ ዘለዎም ፍጡራት ዘብል ኣይኮነን። ብመንጽርዚ ክርእ ከሎ፡ ሃገርና ኣብዚ ዘላቶ ኩነታት ምውዳቕ ስርዓት ህግደፍ ብቐዳምነት ዝሕተት እኳ ይኹን እምበር፡ እቲ ምእንቲ ናጽነት ኩሉ ዝውንኖ ክቡር ህይወት ዝኸፈለ ህዝቢ ኣብ ነጻ ሃገሩ ማሕበራውን ቁጠባውን ሓርነት ተጎናጺፉ ከራሪ ክነብር እምበር፡ ግዙእ ሕልና ኣልቦ ገበነኛ ኢሰያስን ተመጽዋቲ ትኳቦታቱን ክኸውን ምፍቃድ ብማዕሪኡ ካብ ተሓታትነት ነጻ ክኸውን ኣይክእልን እዩ። ስለዝኾነ ማእለያ ዘይብሉ ጸዕርን ማዕሪኡ ዝትመን ገንዘብን ዝፈሰሶ ቅዋም ቀቲሉ ቀይዲ በቲኹ ክጋልብ ከሎ ዓይንና ክንዕመት ዝመረጽና ህዝቢ እምበኣር ሃገር ኣብ ምዕናውን ብኢሰያስ ክንነጻቕ ዕድል ዝኸፈትና ንሕና ባዕልና ምጂንና መዓር ይጥዓመና ዓንዴል ክንውሕጦ ዘሎና ውሽጣዊ ምራቕና እዩ። እዚ ኩሉ ደረቱ ዝሓለፈ ስቕታዮ ድማ ነታ ኤርትራ ሲንጋፖር ቀርኒ ኣፍሪቃ ክንገብራ ኢና ክብል መታለሊ መብጻዓ ክሒዱ ከምቲ ማይ ብዓይኑ ኣይዘረግ ዝብል ምስላ ኣቦታት፡ ነታ መሰረት መንፈሳውን ማሕበራውን ፍትሓውን ባህርያት ህዝብና ደምሲሱ፡ ነቲ ምንጪ ሓድነትን ፍቕርን ዝኾነት ኤርትራዊት ስድራቤት በቲኑ፡ ኣብ ትሕቲ ምሉእ ምቑጽጻሩ ንምእታው ዝሓገዙ። ካብዚ ኩነታትዚ ነቐሎዮ ድማ ምሉእ ጸጋ ሃገር እናጓሕጉሐ ካዝናኡ ካብ ምምላእ ሓሊፉ ብክቱር ንዕቀትን ብደዐን ሰኪሩ ንህዝቢ ዘጥፍእን ብሃገር ዝዋገን ዝፋቶን ዘሎ። ይኹን እምበር፡ እዚ ኣብ ውሽጥዚ ኣርባዕተ ኣዋርሕ ዘይመልእ ዝካየድ ዘሎ ሃገራውን ህዝባውን ክድዓት ዘመልክት ሸብዳዕዳዕን ቃለ መጠይቓትን ከኣ ንኢሰያስ ጸዕረሞቱ ዝሕብር፡ ንዓና ንህዝቢ ኤርትራ ግን ምህላውና ንምርግጋጽ ክንበራብር ዝዕድም ደወል እዩ። ትማሊ ሃገር ክሃንጹ ህዝባ ካብ ድኽነት ከውጽኡ ብምሉእ ተስፋ እንጽብዮም በጃኻን ቅድሜኻን ይግበረና ክንብሎም ዝጸናሕና ውሑዳት ብሓደ ዝተመልኩ ጉጅለ ነይሮም። ሎሚ ግን ንዓና ከም ህዝቢ ንሃገርና ድማ ከም ልኡላውነታ ዘረጋገጸትን

ዝዓቀበትን ሃገር ካብ ምዃን ተረፉ፡ ኣብቲ ቅድሚ ስላታት ዝመልስ ንክቡር መስዋእትና ከንቱ ዝገብርን ዝኸሕድን ኣካይዳ ከዳዕ ስርዓት ኢሰያስ በጺሕና ኣለና። እቲ ንዓና ዝተርፍ ምርጫ እምበኣር ሓንቲ ካብ ክልተ ምርጫታት ማለት በቲ ኢሰያስ ብንጉሁኡ ብሕቡእን ግሉጽን ዝሰርሓሉን ህዝቢ ብዘይፈልጦን ብዘይተሳተፎን ኣገባብ ንኤርትራን ኢትዮጵያን ብሓደ ምምራሕን፡ ረዚን ታሪኽ ቃልስና ትርጉም ዘይብሉ ዝገብር ምርጫም ዶ ወይስ ናይ እንዳመን ሃገር ኢኻ ከተሕብርን ክትድምርን ኢልና ብቕዓትናን ጅግንነትናን ንምድሓን ሃገር ዳግማይ ከነመስክር፡ ብህጹጽ ክምለስ ዘለዎ ንኹልና ዝምልከት ሕቶ እዩ። ብወገነይ ወጋሕታ ብርሃን ሓርነት ይቕልቀል ኣሎ ብዝብል ኣርእስቲ መልእኽተይ ከተሓላልፍ ዝተበገስኩሉ ምኽንያት፡

1. ኢሰያስ ዓበድበድ ኣድሂብሉ ንሃገርን ህዝብን ክሓልን ክኣልንስ ይትረፍ ነታ ኣብ ክሳዱ ሓኒቓ ሒዛቶ ዘላ ገመድውን ከዝልቕ ዘይክእል ኣብ ደንደስ ሞት ምህላወ ዘመልክት መትሓዚ ዘይብሉ ሃለውለውን ከለብለብን ብሓደ ወገን፡ እቲ ብመሪሕነት ኢሰያስ ክሓልፈሉ ዝጸበ ንሕና ንሱ፡ ንሱ ንሕና ዝብል ደጋፊኡውን ከይተረፈ ኣብዝቐበጸሉን ዝፈንፈኖን ድማ ብኻልኣይ ወገን።
2. እቲ ኩሉ ኩነታት ታሓዋዊስዎ ኣይደጋፊ ኣይተቐዎሚ ኮይኑ ናይ ተዓዛቢ መርገጽ ወሲዱ ዝነበረ፡ ነገሩ ከምጸሓይ ቀትሪ በሪህሉ ድግድጊት ዓጢቑ ፍትሒ ንምምጻእ ኣብ ደምበ ደለይቲ ለውጢ ክውሕዝ ይዕዘብ ምሕላወይ።
3. ልዕሊ ኩሉ ድማ እቶም ሃገሮም ገሃንበ እሳት ኰይናቶም ብምስዳድ ኣብ ዲያስፖራ ዝነበሩን ሓቀኛ ታሪኽ ኣቦታቶምን ኣዴታቶምን ንኸፈልጡ ዕድል ዘይረኽቡን ንስደት ከም ፍታሕ ክርእዩ ዝጸንሑ መንእሰያት ብብዝሒ ኣብ ደምበ ደለይቲ ፍትሒ ተሰሊፎም ሕድሪ ስዉኣት ኣቦታቶምን ኣዴታቶምን ኣሕዋቶምን ኣሓቶምን ንምፍጻም ብጸዕቂ ኣብ ደምበ ደለይቲ ፍትሒ ምውሓዞም።
4. ኣብ መወዳእታ ድማ ተቐላሳይ ህዝብና ድሕሪ ሞት ጥዕና ቅበጽ ኢሉ ሃገሩ ካብ ኢድ ጠላማት ብቕልጽሙ ኣውጺኡ ንዕኡም ኣብ ቅድሚ ፍትሒ ንሃገሩ ድማ ናብቲ ዝተቐለሰሉን ጌና ዘይተዓወተሉን ዕላማ ሰላምን ራህዋን ዝሰፈና ፍትሓዊትን ዲሞክራሲያዊትን መሊሱ ስልጣኑከረጋግጽ ይብገስ ምህላወ ብምእማን እዩ።

እዚ ድሌትን እምነትንዚ፡ ባህግን እምነትን ናይ ኩሉ ብሕሉፍ መግዛእቲ ዝተለብለበ ምዃኑ ስለዝተኣማመን ከኣ ድሌቱ ኣብ ተግባር ንምልዋጥ ሓገዝቲ ዝብሎም ምኽርታት ክልግስ ሃገራዊ ሕልናይ ይድርኽኒ። ሓቂዩ ንኣገባብ ኣቀላልሳናን ምፍታሕ ጸገምናን ብዝምልከት ብብዙሓት ካባይ ንላዕሊ ዓቕምን ብቕዓትን ዘለዎም ኣሕዋትን ኣሓትን ብተደጋጋሚ ክ ጸሓፍን ክቃላሕን ጸኒሑ ኢዩ፡ እቲ ምኽሪ ብግብሪ ክሳብ ዝትግበር ከኣ ክንደግሞ ዘይስገር ግዴታ ስለዝኾነ ብኸምዚ ኣቕርቦ።

1. ከምቲ ታሪኽ ተወከስ ባላ ተመርኩስ ዝበሃል ምስላ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ልዕሊ ባዕዳውያን ገዛእቱ ተቓሊሱ ዝተዓወተሉ ምስጢር ሓጺናዊ ጽንዓትን ስሙር ሓድነቱን እምበኣር ካብ ናይ ጸላእቱ ንላዕሊ ሓይሊ ኣጽዋርን ጉልበትን ስለዝወነነ ኣይነበረን።
2. ኢሰያስውን ነዚ ስለዝተረድኦ እዩ ሓድነትና ንምዝራግ ብሃይማኖታትናን ባህልናን ጀሚሩ ክሳብታ ቁጽሮ መሰረት ፍቕርን ሰላምን ዝኾነት ስድራ ቤት ከይተረፈ ሰሊኹ ብምእታው፣ ኣብ ክንዲ ንመላላእ ክንከላላእ ኣብ ክንዲ ንፋቕር ክንጸላእ፣ ኣብ ክንዲ ክንተኣማመን ክንጠራጠርን፣ ክንተኣማመን ከምደቂ ዛግራ ፋሕ ኢልና ከምዘይነድምዕ ዝገብረና ዘሎ።
3. ሎሚ ብሓቂ ንድሕነት ሃገርን ህዝብን ክንብገስ ድሉዋት እንተኮይና ብቐዳምነት ነቲ ጠንቂ ረማሲ ሕማምና ዝኾነ ዲያብሎስ ኢሰያስን መሳሰይቱን ምልጋስ ቀዳማይ ዕላማና ክኸውን ኣለዎ። ነዚ ንምግባር ከኣ ኩሉቲ ዝሓለፍናዮን ፋይዳ ዘይረኹብናሉን ትሕቲ ሃገራዊ ዝኹን ኣተሓሳስባ ብዘይንሕስያ ገምጊምና ክንናስሓሉ ኣለና።
4. ኩሉ ፖለቲካውን ማሕበራውን ኣወዳድባን እምነትን ኣብ ቦትኡ ኮይኑ፣ ንኹሉ ኣብ ለውጢ ዝውሕዝ ዘሎ ዓቕሚ ብዘይ ጸታዊ ሃይማኖታዊ ዓሌታዊ ኣውራጃዊ ኣፈላላይ ኣብ ሃገር ንምድሓን ዝዕላምኡ ሓጃፍን ኣሳታፍን ባይታ ቃልሲ ጸሚድካ ብሓድነት ምቅላስ።
5. ኣብዚ ንሓድነት ዝጸረር ሕቶ ምምራሕን ካልእ ፍሉይ ድሌትን ሓለፋታትን ዘየፍቅድ ሕቶ ምህላውን ዘይምህላውን ምምላስ።
6. ነዚ ስራሓትዚ እተማእክል ኣካል ብሓባር መሪጽካ፣ ኣብ ኩሉ ሃገራዊ ጉዳያትካ እትውክል ምቓም።
7. እዚ ስርርዕዚ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ብሓፈሻ ኣብ ሓይልታት ምክልኻል ከኣ ብፍላይ ከም ዝልሕም ምግባር።
8. በዚ ጥርኑፍ ውዳበዝ ተማእኪሉ ዝሰርሕ ማዕከን ዜናን ሓበሬታን ከምዝህሉን ጽዑቕን እዋናውን ፖለቲካውን መሃሪ መልእኽቲ ምትሕልላፍን።

እዚኦም ከም መበገሲ ወሲድና ምስ እንሰርሕ ንዓወትና ዝዕንቅፍ ሓይሊ ከምዘይህሉ ዘጠራጥር ኣይኮነን። እዚ ማለት ከኣ ማዕረዚ ኣብ ዞናና ዝርኣ ዘሎ ምዕብልና ክንቀዳደም ኣለና ማለት እዩ። ኩልና ንዕዘቦ ከምዘለና ኣብ መንጎቲ ትርጉም ኣልቦ ብደብ ተመኻንዩ ዝተወለዐን ኣሸሓት ዝኸፈልናሉን ደብና ከይተሓንጸጸ ኣይንዝትን እናበለ ክግዕር ዝነበረ ሰራም ኢሰያስ ቀዳማይ ሚንስተር ኢትዮጵያ ዶክተር ኣብይ ኣሕመድ ብዝገበረሉ ዕድመ ጉዳይ ደብን ምሕንጻጽን ረሲዑ ጥራሕ ዘይኮነስ ቀዳምነትና ምርግጋእ ኢትዮጵያ ኢዩ እናበለ ትፋኡ ዘልምጽ ዘሎ ፍሹል ኢሰያስ ንምንዋሕ ስልጣኑ ሓገዝቲ መሲሎም ዝረኣዩ ከም ምልዓል እገዳ ሓዊሱ ንጠቕሙ ክግልገሉ ኣይሰርሕን ማለት ኣይኮነን።

እዚ ግን ከምቲ ተሸይሙ ከሎ ዘይበልዐስ ምስ ተሳዕረ ተጣዕሰ ዝበሃል ምስላ፡ ኢሰያስ ዝነበሮ ፍቕርን ተቐባልነትን ህዝቢ ኤርትራ ምድሪ ስለ ዝዘበጠ ሎሚ ንህዝቢ ኤርትራ ክመርሕስ ይትረፍ ንነብሱውን ክመርሕ ትጽቢት ዝግበረሉ ኣይኮነን። ምክንያቱ እቲ መንእሰያት ከይመሃሩን ሰሪሖም ከይምዕብሉን ቅዋም ከይትግበር ተወሪርና፡ ናብራ ህዝቢ ከይማሓየሽ ተኣጊድና እናበለ ነቲ ባዕሉ ኣብ ምሉእ ህይወቱ ከይዓብን ከይምዕብልን ዝኣገዶ ህዝብና ሓቁ ከይፈልጥን ሃሙን ቀልቡን ብደገ ከምዝተፈጸመ ከምስል ብኣመሪካን ከደምታን ዝብሎም ስርዓት ኢትዮጵያ (ወያኔ)ዝወረደ ሓጥያት ገይሩ ዝገልጹ ሓሶት ተቓሊዑ እዩ። እዚ ከኣ ንህዝቢ ኤርትራ ሰላም ምስ ኢትዮጵያ ይገበር ኣብ ልዕሊኡ ዝተወሰነ ማዕቀብ ይለዓል ኣይለዓል ካልኣይ ዝስራዕ ኮይኑ ቀዳምነትና ስርዓት ህግደፍ ምዕናውን ስልጣን ንዋንኡ ህዝቢ ምርካብ ምጃኑ ተረዲኡ ብቐራጽነት ተበጊሱሉ ዘሎ ጉዳይ እዩ። እዚ ማለት ከኣ እቲ ህዝቢ ኤርትራ ንዓመታት ብትዕግስቲ ዝጽበዮ ዝነበረ ምህርቲ ሰላምን ራህዋን ኣብ ዝሓፍሰሉ ቀውዒ በጺሑ ስለዘሎ ብሓባርን ብልቦናን ግዜ ከይወሰደ ዕዮ ገዝኡ ክሰርሕ ኣብ ዝክእለሉ ደረጃ በጺሑ ኣሎ ማለት እዩ። ኣብ መወዳእታ እተን መሕብኢ ገበነኛ ዝነበራ ምስምሳት ካብተሰግራ፡ ህዝቢ ኤርትራ ድማ ኣብ ዝባንካ ተጻዒኑ ዘሎ እገዳ ንምስዓር ግዜ ከይሃብካ ክትላዓል መድረኽ ይሓተካ ኣሎ።

ዓንደጽዮን ግርማይ
ጀርመን ዕለት 21/11/ 2018